

Beke Sándor

Ady Endre sétái

Én láttam Ady Endrét.

Tegnap kinézett az
Orient Express ablakán,
s a Gare de l'Est-en leszállt,
akár egy tősgyökeres
párizsi gavallér.

Én láttam Ady Endrét.

Ott sétált
hátratett kézzel
a Champs-Élysées-n
s a Parc Monceau-ban.

Én láttam Ady Endrét.

Megállt a virágárosok
bódéi előtt,
s egy csokor virággal
továbbhaladt a
Rue de Lévis-n.

Én láttam Ady Endrét.

A Penseur előtt
valamit súgott
az Élet Szobrának.
És láttam leülni a
Café de la Paix teraszán.

Én láttam Ady Endrét.

Mellette
ott somfordált Valaki

a Szent Mihály napi
falevelek között.
A szállodai szobában
vizes zsebkendővel borogatta
testén a kiújuló sebeket.

Én láttam Ady Endrét.

Kinézett egy konflis
ablakán a Bois-de-Boulogne,
s a rue Louis-le-Grand utcáin.
És láttam őt Danton
szobra előtt a
Boulevard St. Germain-en.

Én láttam Ady Endrét.

A Platánfa alatt ült
a Luxembourg-kertben.

Én láttam Ady Endrét.

Marseille-ban,
Cataniában,
Génuában,
Monte Carlóban.
Én láttam Ady Endrét.

Tegnap kinézett a
hazatérő gyorsvonat ablakán.
A magyar ugar fölött
leemelte a kalapját.

Én láttam Ady Endrét.

Érmelléken,
hepe-hupákon,
Kraszna-árokban,
szérűskertben,
ősi skóla előtt.

Én láttam Ady Endrét.

Itt sétált ő
hátrattett kézzel.
Fején az a régi kalap,
melyen ott tündököl egy virág.

Én láttam Ady Endrét.

Töpregek,
ha ismét látnám,
hogyan is szólítanám.

Góg és Magóg fiát.

Dózsa György unokáját.

A Messiást.

A tűzcsiholó Isten-óriást.

Töpregek,
hogyan is szólítanám...



Abonyi Mária: Ősz

Brauch Magda

„Volt egy szent szándékunk: gyönyörűket írni”

Móricz Zsigmond stílusa

„S ha a Lehetetlent nem tudtuk lebírni,
Volt egy szent szándékunk: gyönyörűket írni.”
(*Ady Endre: Levél-féle Móricz Zsigmondhoz*)

Az igazán nagy művész ilyen pár szavas tömörséggel képes jellemezni egy hozzá méltó kortárs írásművészetét. Mi azonban csak tüzetesebb stílusvizsgálattal kutathatjuk meg az idén 130 éve született Móricz Zsigmond varázsának titkát: mi az a prózájában, ami ennyire vonzza, elbűvöli a mai, korban tőle távol eső olvasónemzedéket is? Miért érezzük élőnek a Móricz-novellák, regények hőseit?

E kérdésekre talán csak akkor kaphatunk többé-kevésbé pontos választ, ha a nagy prózaíró életművét a stílus felől közelítjük meg.

Móriczot, különösen pályájának első szakaszában — akárcsak a *Nyugat* című folyóirat többi képviselőjét — sokféle stílushatás éri. A *Hét krajcár* című novellában (és az egész azonos című első kötetben) még ott kísért Mikszáth elbeszéléseinek hangja, különösen a távoli indíttatásban, a szegények világának részletes bemutatásában. Később, egyes műveiben — különösen a természetábrázoló részekben — az impresszionizmus stílusjegyeit fedezhetjük fel.

„Gyönyörű tavaszi volt az idő, enyhe, engedékeny veteményező idő, sárga napsugarak csillogó aranyat hintettek a tócsákba s a fű buján zsendült a kerítés tövében” (*Égi madár*).

A „valószínű, nyers élet” bemutatása azonban más stílust követel. Az emberi gonoszságot — önzést, kapzsiságot, embertelenséget — leginkább a naturalizmus eszközeivel lehet maradéktalanul kifejezni. Móricz stílusa azonban sohasem volt tisztán naturalista, csupán ilyen stílusjegyekről beszélhetünk. Ezek a jegyek
